

KARTA PRAW PACJENTA

w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Parczewie

1. Prawo do świadczeń zdrowotnych

W ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego pacjent ma prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

- Pacjent ma prawo do świadczeń zgodnie z potrzebą kliniczną, niezależnie od swojej sytuacji materialnej.
- **Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych obejmują prawo do:** świadczeń zdrowotnych, świadczeń zdrowotnych rzeczowych i świadczeń towarzyszących.
- **Świadczenia zdrowotne** to działania służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działanie medyczne podejmowane przez osoby wykonujące zawód medyczny.
- **Świadczenia zdrowotne rzeczowe** związane są z procesem leczenia; należą do nich leki oraz wyroby medyczne, w tym wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze.
- **Świadczenia towarzyszące** to zakwaterowanie i wyżywienie w podmiocie udzielającym świadczeń całodobowych lub całodziennych oraz usługi transportu sanitarnego.
- Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej.
- Pacjent ma prawo, w sytuacji ograniczonych możliwości udzielania odpowiednich świadczeń zdrowotnych, do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń.
- Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia. W przypadku porodu pacjentka ma prawo do uzyskania świadczeń zdrowotnych związanych z porodem.
- Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym wymaganiom fachowym i sanitarnym.
- Pacjent ma prawo, aby przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych osoby wykonujące zawód medyczny kierowały się zasadami etyki zawodowej, określonymi przez właściwe samorządy zawodów medycznych.
- Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz/pielęgniarka/ położna udzielający Ci świadczeń zdrowotnych zasięgnął opinii innego lekarza/pielęgniarki/położnej.
- Pacjent ma prawo żądać aby lekarz zwołał konsylium lekarskie. Lekarz może odmówić zwołania konsylium, jeżeli uzna żądanie za bezzasadne.
- Zarówno żądanie zasięgnięcia opinii lub zwołania konsylium, jak i odmowa jego realizacji, musi być odnotowana w dokumentacji medycznej pacjenta.

2. Prawo do informacji

- Pacjent ma prawo do informacji o swoim stanie zdrowia.
- Pacjent lub przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego ma prawo do uzyskania od lekarza przystępnej informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
- Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie powyższych informacji innym osobom.
- Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz nie udzielił mu powyższych informacji, może również przedstawić swoje zdanie w tym zakresie.
- W sytuacjach wyjątkowych, jeżeli rokowanie jest niepomysłne dla pacjenta, lekarz może ograniczyć informację o stanie zdrowia i rokowaniu, jeżeli według oceny lekarza przemawia za tym dobro pacjenta. W takich przypadkach lekarz informuje przedstawiciela ustawowego pacjenta lub osobę upoważnioną przez pacjenta. Pacjent ma jednak prawo żądać, aby lekarz udzielił mu informacji w pełnym zakresie.
- Pacjent lub przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego ma prawo do uzyskania od pielęgniarki/położnej przystępnej informacji o pielęgnacji i zabiegach pielęgnacyjnych.
- Lekarz może nie podjąć lub odstąpić od leczenia pacjenta, jeżeli istnieją poważne ku temu powody, po uzyskaniu zgody swojego przełożonego. W takim przypadku pacjent, jak również jego opiekun ustawowy lub opiekun faktyczny ma prawo do uzyskania wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia przez lekarza od leczenia pacjenta i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych.
- Pacjent ma prawo do informacji o prawach pacjenta, a podmiot udzielający świadczeń winien udostępnić tę informację w formie pisemnej, poprzez umieszczenie jej w swoim lokalu, w miejscach ogólnodostępnych. W przypadku pacjenta nie mogącego się poruszać informację o prawach pacjenta udostępnia się w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią w pomieszczeniu, w którym pacjent przebywa.
- Pacjent ma prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital, w tym o profilaktycznych programach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, którą to informację szpital winien udostępnić w formie pisemnej, poprzez umieszczenie jej w swoim lokalu, w miejscach ogólnodostępnych. W przypadku pacjenta nie mogącego się poruszać, informację o świadczeniach zdrowotnych i programach profilaktycznych finansowanych ze środków publicznych udostępnia się w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią w pomieszczeniu, w którym pacjent przebywa.

3. Prawo do zgłaszania niepożądanych działań produktów leczniczych

- Każde niekorzystne i niezamierzone działanie produktu leczniczego pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun faktyczny ma prawo zgłosić:
  - osobie wykonującej zawód medyczny (np. lekarzowi, pielęgniarce, farmaceucie), Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
  - podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu.

4. Prawo do tajemnicy informacji związanych z pacjentem

- Pacjent ma prawo do zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym udzielające mu świadczenia zdrowotnego, informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego.
- Osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta również po jego śmierci.
- Powyższego prawa nie stosuje się gdy:
  - tak stanowią przepisy odrębnych ustaw,
  - zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób,
  - pacjent, jego przedstawiciel ustawowy, wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy,
  - zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń.

5. Prawo do wyrażania zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych

- Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji w zakresie stanu zdrowia, rozpoznania, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstw ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
- Przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażania zgody, ma prawo do wyrażania zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny.
- Pacjent będący osobą ubezwłasnowolnioną albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.
- Zgoda lub sprzeciw mogą być wyrażone ustnie albo poprzez takie zachowanie, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom albo brak takiej woli.
- Pacjent ma prawo przed wyrażeniem zgody lub odmowy na zabieg operacyjny, inne metody leczenia lub diagnostyki stwarzające podwyższone ryzyko dla pacjenta do uzyskania informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
- W przypadku konieczności wykonania zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko, zgodę oraz sprzeciw na powyższe procedury pacjent wyraża w formie pisemnej.

6. Prawo do poszanowania intymności i godności

- Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych.
- Prawo do poszanowania godności obejmujące także prawo do umierania w spokoju i godności. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień.
- Pacjent ma prawo aby przy udzielaniu świadczeń była obecna osoba bliska.
- Osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa, wystąpienia zagrożenia epidemicznego ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.
- Pacjent ma prawo aby osoba wykonująca zawód medyczny, inna niż udzielająca świadczeń zdrowotnych, uczestniczyła przy udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia lub wykonywanie czynności kontrolnych na podstawie przepisów o działalności leczniczej.
- Uczestnictwo, a także obecność innych osób wymaga zgody pacjenta, a w przypadku pacjenta małoletniego, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażania zgody, powyższej zgody udziela przedstawiciel ustawowy i osoba wykonująca zawód medyczny, udzielająca świadczenia zdrowotnego.

7. Prawo dostępu do dokumentacji medycznej

- Pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielanych świadczeń zdrowotnych. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych jest obowiązany prowadzić, przechowywać i udostępniać dokumentację medyczną zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zapewnić ochronę danych zawartych w tej dokumentacji.
- Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta.
- W przypadku śmierci pacjenta prawo wglądu do jego dokumentacji ma osoba upoważniona przez pacjenta za życia.
- Dokumentacja medyczna jest udostępniana: do wglądu w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych, poprzez odpłatne sporządzanie jej wyciągów, odpisów lub kopii oraz poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, na informatycznym nośniku danych.
- Za udostępnienie dokumentacji medycznej podmiot udzielający świadczeń może pobierać opłatę. Opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej ustala podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych. Opłaty nie pobiera się w przypadku udostępniania dokumentacji medycznej w związku z postępowaniem przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych.

8. Prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

- Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy ma prawo do wniesienia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza, jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa lub obowiązki pacjenta. Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania przepisu prawa, z którego wynikają prawa lub obowiązki pacjenta i lekarza.
- Komisja Lekarska wydaje orzeczenie (w terminie 30 dni od dnia wniesienia sprzeciwu) od którego nie przysługuje odwołanie.

9. Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

- Pacjent przebywający w szpitalu ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami.
- Pacjent ma prawo odmówić kontaktu z innymi osobami.
- Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych.
- Jeżeli realizacja tego prawa wiąże się z kosztami poniesionymi przez szpital, to może on wtedy pobrać opłatę rekompensującą.

10. Prawo do opieki duszpasterskiej

- Pacjent przebywający w szpitalu ma prawo do opieki duszpasterskiej.
- Pacjent ma prawo w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia, aby szpital umożliwił mu kontakt z duchownym jego wyznania.
- Szpital ponosi koszty realizacji prawa pacjenta do opieki duszpasterskiej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

11. Prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

- Pacjent przebywający w szpitalu ma prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie. Koszty realizacji tego prawa ponosi szpital, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej,

12. Prawo pacjenta do dochodzenia swoich praw

Pacjent lub osoba reprezentująca jego prawa może zwrócić się do:

1. Rzecznika Praw Pacjenta
2. Administracji podmiotu leczniczego
  - kierownika podmiotu leczniczego
  - w przypadku samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej do Rady Społecznej,
  - w przypadku publicznych zakładów opieki zdrowotnej do organu, który zakład prowadzi
3. Samorządów zawodów medycznych
  - Okręgowej Izby Lekarskiej

- Okręgowej Izby Pielęgniarek I Położnych
- Okręgowej Rady Aptekarskiej
- Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

4. Sądu powszechnego (cywilnego) w celu wynagrodzenia poniesionej szkody, jak również do zakładu ubezpieczeń, z którym dana placówka lub osoba udzielająca świadczenia zdrowotnego ma podpisaną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

5. Organów ścigania – w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa

6. Rzecznika Praw Obywatelskich

Po wyczerpaniu postępowania przed polskimi organami wymiaru sprawiedliwości można wnieść skargę do Komitetu Praw Człowieka działającego we współpracy z ONZ lub Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Rady Europy.

13. Prawa pacjenta szpitala psychiatrycznego.

Pacjent z zaburzeniami psychicznymi, chory psychicznie lub upośledzony umysłowo ma prawo do:

- Bezpłatnych świadczeń zdrowotnych udzielanych przez Szpital.
- Bezpłatnych leków i wyrobów medycznych oraz pomieszczenia i wyżywienia, jeżeli przebywa w Oddziale Psychiatrii.
- Zapewnienia mu metod postępowania leczniczego właściwych nie tylko z uwagi na cele zdrowotne, ale także ze względu na interesy oraz inne jego dobro osobiste i dążenia do jego poprawy zdrowia w sposób najmniej dla Pacjenta uciążliwy.
- Porozumiewania się bez ograniczeń z rodziną i innymi osobami, w przypadku gdy przebywa w Oddziale Psychiatrii.
- Wystąpienia o okresowe przebywanie poza Szpitalem bez wypisywania go ze Szpitala.
- Uprzedzenia go o zamiarze zastosowania wobec niego przymusu bezpośredniego; dopuszczenie zastosowania tego środka wobec Pacjenta musi wynikać z ustawy.
- Uprzedzenia o zamiarze przeprowadzenia badania psychiatrycznego bez jego zgody oraz podania przyczyn takiej decyzji; badanie takie może być przeprowadzone, jeżeli zachowanie Pacjenta wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolny do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.
- Wyrażenia zgody lub odmowy na przyjęcie do Oddziału Psychiatrii, z wyłączeniem sytuacji, gdy przepisy ustawy dopuszczają przyjęcie do szpitala/oddziału psychiatrycznego bez zgody Pacjenta.
- Poinformowania i wyjaśnienia mu przez lekarza przyczyny przyjęcia do Oddziału Psychiatrii w sytuacji, gdy nie wyraził na to zgody oraz uzyskania informacji o przysługujących mu w tej sytuacji prawach.
- Cofnięcia uprzednio wyrażonej zgody na przyjęcie do Oddziału Psychiatrii.
- Niezbędnych czynności leczniczych mających na celu usunięcie przyczyny przyjęcia go do Oddziału bez zgody i zapoznania go z planowanym postępowaniem leczniczym.

- Wypisania z Oddziału Psychiatrii, jeżeli przebywa w nim bez wyrażenia przez siebie zgody, jeżeli ustały przyczyny jego przyjęcia i pobytu w Oddziale Psychiatrycznym Szpitala bez takiej zgody.
- Pozostania w Szpitalu w sytuacji, jeżeli przebywa w nim bez wyrażenia przez siebie zgody, za swoją później wyrażoną zgodą, jeżeli w ocenie lekarza jego dalszy pobyt w Szpitalu jest celowy.
- Złożenia, w dowolnej formie, wniosku o wypisanie go z Oddziału Psychiatrii.
- Wystąpienia do sądu opiekuńczego o nakazanie wypisania z Oddziału Psychiatrii, po uzyskaniu odmowy wypisania ze szpitala na wniosek.
- Informacji o terminie i sposobie złożenia wniosku do sądu opiekuńczego.
- Złożenia wniosku o ustanowienie kuratora, jeżeli przebywając w Oddziale Psychiatrii potrzebuje pomocy do prowadzenia wszystkich swoich spraw albo spraw określonego rodzaju.

Podstawowe unormowania prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. 2016 poz. 186)
3. Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 464, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 1435, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 793 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 618 ze zm.)
9. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r.o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 947 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2135 ze zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2015 r., poz. 2069)
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz. U. 2012 Nr 12, poz. 740)
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie wykazu świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody (Dz. U. 2012 Nr 12 poz. 494)

Opracował
Pełnomocnik ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania
mgr Elżbieta Ludwińska
Parczew, dnia 03.06.2016 r.

Zatwierdził
Dyrektor SPZOZ
w Parczewie
Mgr Janusz Hordejuk